

Den kroniska humanitära katastrofen – Barnens perspektiv

Inledning:

Jag har undersökt och redogjort vilka utmaningar som omfattar området och de utmaningar och lösningar som Unioner, stater, myndigheter och NGO:s samarbetar i frågan om i syfte att främja barnets rättigheter. Epidemier i Västafrika, svältkatastrof i Sydsudan och våldsamheter som lett till att hundratusentals människor flytt från Myanmar och den långt pågående katastrofen i Syrien. Det tyder på att det sker allt fler och värre katastrofer i takt med att konflikterna trappas upp eller och blir utdragna, samtidigt växer barn upp under dessa oroliga omständigheter och vem som överlever avgörs oftast av åldern och kön.¹ *Humanitära kriser sker inte under temporära perioder längre, verkligheten är att katastroferna ofta orsakar kroniska ekonomiska och sociala tillstånd, som riskerade att bli permanenta och normaliseras.* Väpnade konflikter hanteras av barn som försvårar de humanitära insatser som sker. Det är inte ovanligt att tar flera decennier att lösa. Det även förstått att humanitära behov inte har geografiska gränser.² Under de katastrofala *sanitära förhållanden* som bildas som konsekvens av konflikterna och katastroferna resulterar i att risken ökar speciellt för dödliga barnsjukdomar som riskerar att eskalera till förödande epidemier.³ *Barn tillhör en särskilt utsatt grupp och det sker ständigt en pågående humanitär katastrof eftersom världens barn dagligen, år efter år utsätts för fattigdom, våld, trafficking, barnarbete, prostitution, undernäring, tvångsäktenskap och våldtäkt runt om i världen.* Konflikter och katastrofer bör därmed inte bara lösas med dem temporära medlen och insatser, men också med hjälp utav juridiska och sociologiska verktyg eftersom humanitära insatser måste även bidra till strukturella och socioekonomisk utveckling i syfte att hantera och förebygga problemen utifrån barnkonventionen samarbetar unioner, länder, stater, myndigheter och organisationer i syfte att hålla barnen trygga.⁴ Hur omfattande är katastrofen utifrån barnens perspektiv? För att utveckla perspektivet i ett försök att förstå så handlar det om över 28 miljoner barn som är i en kritisk situation och är på flykt. Det är den högsta siffran sedan andra världskriget, år 1945.⁵ Det är fortfarande obegripligt men för att återigen försöka förtydliga, 28 miljoner barn är ca tre gånger den svenska befolkningen.

Resultatdel:

Händelseförlopp – Barn är inte barn:

Varje dag berövas över 40,000 barns rätt till sin kropp och möjlighet till valet över sitt eget liv när de gifts bort, FN räknar med att över 14 miljoner flickor under 18 år blir bortgifta, årligen. Ofta resulterar barn giftemål i att flickorna avbryter sina studier och istället tvingas in i ett liv med en äldre man, i relationen ökar risken för att barnet utsätts för fysiska och psykiska skador. Ofta sker barngifte målet som konsekvens av fattigdom, andra vanliga orsaker är på religiösa och sociala normer. Ibland sker tvångsgifter mål trots att staten har lagar mot barnäktenskap eftersom landet inte aktivt arbetar mot fenomenet.⁶ Problematiken är inte bara att det sker men även att det finns stater som inte definierar människor över 15 år som vuxna, det innebär att barnens rättigheter och skydd inte behandlas som det skulle gjort om det skett i ett land där personen normalt definieras som ett barn. I verkligheten

¹

<https://plansverige.org/barn-i-katastrofer/?fbclid=IwAR1YrJzyumMdoniv9RSB72XLLkjrOk35L75x1v0VTG3b-ufP-1PtWlZNpY>

² <https://www.rodakorset.se/om-oss/fakta-och-standpunkter/utvecklingsbistand-och-humanitara-insatser/>

³ <https://unicef.se/fakta/barn-i-katastrofer>

⁴ <https://www.rodakorset.se/om-oss/fakta-och-standpunkter/utvecklingsbistand-och-humanitara-insatser/>

⁵ <https://unicef.se/fakta/barn-pa-flykt>

⁶

<https://www.svt.se/nyheter/utrikes/40-000-barn-gifts-bort-varje-dag?fbclid=IwAR1ZFu9cZ0TYFk5P1agih3VVPKJ7tHO8jVi9C1zjFYdpLaNZZlohn6mjirY>

innebär det att det finns länder som inte bekräftar att det ens handlar barnäktenskap, pedofili och så vidare. Fattigdom genomsyrar nationer, familjer och utöver tvångsgiftermål resulterar det även i att barn tvingas arbeta 14 timmar per dag i vissa länder. Det kan handla om tiggeri, hårt arbete i hem, fabrik, åkrar eller på gatan istället för att barnen ska investera sin tid i skolan och leva sin barndom.⁷

Händelseförlopp – Barn en utsatt grupp:

Det finns olika metoder att hantera fattigdomen, konflikter som riskerar att leda till förödande strategier som att döda, misshandla, våldta barn och kvinnor i försök att kontrollera konflikten. Den destruktiva strategin riskerar även att städer, byar, sjukhus, skolor och nödvändig infrastruktur som är viktig för civilbefolkningens överlevnad blir förstörd och det minskar chansen för överlevnad.⁸ Under väpnade konflikter ökar antalet barn som dör av bland annat smutsigt vatten, brist på mat och sjukdomar. Under pressade och stressade situationer riskerar barnen ofrivilligt att skiljas från nära och kära, ibland på grund av att nära anhöriga dör eller skadas och när barnet kommer bort från föräldrarna ökar risken för att barnet blir utsatt eller rekryterad till att bli barnsoldat.⁹ I takt med att konflikterna trappas upp krävs ett allt större behov av fler soldater och det leder till att det blir fler barnsoldater, eftersom det är enkelt att manipulera och kontrollera barn och dessutom billig arbetskraft. Rekryteringen sker oftast genom obligatorisk, nationell militärtjänst och i vissa fall går barnen med i armén frivilligt i jakt efter skydd, mat och lön.

VAD ÄR BARNKONVENTIONEN?

Barnkonventionen är ett rättsligt bindande internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter, inte föräldrars eller andra vuxnas ägodelar. Den innehåller 54 artiklar som alla är lika viktiga och utgör en helhet, men det finns fyra grundläggande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn:

2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde.

3

Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.

6

Alla barn har rätt till liv och utveckling.

12

Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

Läs [hela barnkonventionen](#) eller [en kortversion](#).

10

Undersökning och redogörelse:

Länder bildar unioner för långsiktigt främja mänskliga rättigheter:

Förenta Nationerna (FN), 1945 är ett frivilligt globalt samarbete i syfte att främja fredens, ekonomins och de sociala framstegen, organisationen har 193 medlemsländer och bedriver verksamheter inom utveckling-, utbildningsprojekt, nödhjälp och fredsbevarande styrkor. FN har tagit fram sju konventioner bland annat mänskliga rättigheter och barnkonventionen. Den internationella humanitära rätten har två huvuddelar, en del reglerar krig med syftet att skydda de som inte deltar och den andra delen ämnar att behandla dem som är involverade i kriget. Barnkonventionen som är en del av den humanitära rätten förbjuder barnsoldater.¹¹ FN:s definition av barnsoldater är de som är

⁷ <https://unicef.se/fakta/barnarbete>

⁸ <https://www.nrc.se/nyheter/2018/antalet-barnsoldater-i-varlden-okar---nastan-halften-av-dem-ar-flickor/>

⁹ <https://unicef.se/fakta/barn-i-krig>

¹⁰ <https://unicef.se/vad-vi-gor/unicefs-historia>

¹¹ <https://www.so-rummet.se/fakta-artiklar/forenta-nationerna-fn>

under 18 år som utnyttjas till att agera som soldater, budbärare, självmordsbombare, kockar, vakter, mänskliga sköldar, spioner eller de som sexuellt utnyttjande av soldaterna. Flickor används inte enbart sexuellt, det uppskattas att ungefär 40% av barnsoldaterna är tjejer.¹²

Unioner bildar utskott för mänskliga rättigheter och länder tvingas ta ansvar:

United Nations Children's Fund (UNICEF) har fått i uppdrag av FN att främja barnets rättigheter¹³ och UNICEF:s bär ansvaret att upprätthålla att barnkonventionen efterlevs och det framkommer bland annat i Artikel 45 i konventionen.¹⁴ Barnkonventionen (CRC) är den konvention som flest länder har skrivit på, totalt 196 stater har godkänt den och Sverige skrev under konventionen år 1990.¹⁵ Men ett Juridiskt ansvar gäller de stater som ratificerar konventionen och de blir juridiskt bundna av bestämmelserna i fördraget. Länderna måste upprätthålla det så kallade *Duty Beareres*, det innebär att staten blir skyldiga att främja och upprätthålla konventionen och ansvaret går även över på de statligt anställda med relevanta arbetsuppgifter, exempelvis polis, lärare och socialarbetare. Det innebär i praktiken att statligt anställda måste alltid överväga och tillämpa konventionens bestämmelser i alla aspekter av deras arbete.¹⁶

UNICEF:s arbete i syfte att minska katastrofernas påverkan och skada på barn, i och med att konflikter trappas upp finns organisationen oftast redan i området för att bidra med mat, vatten och andra sanitära nödvändigheter. I väpnade konflikter har UNICEF:s som uppgift att förhandla med krigsledare, myndigheter och stater i syfte att förhindra barnarbete, barnsoldater och att befria barnen som hålls som gissla eller utnyttjas i kriget. UNICEF:s rehabiliterar utsatta barn och möjliggör skolgång, organisationen behandlar traumatiserade barn och skadade får vård. Organisationens bidrag även till att barn återförenas med deras familjer och att bortkomna barn hittas, registreras och organiserar så att de hamnar i trygghet.¹⁷

UNICEF bidrar till utveckling genom att samarbeten utifrån barnkonventionen:

Exempelvis bidrog UNICEF, 2014 till att väpnade grupper i Centralafrika ingick ett avtal om att frige barnsoldater och även att inte rekrytera barnsoldater vilket resulterade i att 600 barn friades. Under 2015 och 2016 bidrog UNICEF till att mer än 1900 barn frisläpptes från oppositionsgrupperna Cobra Faction och SPLA i Sydsudan. Under krigstiderna i Rwanda, 1994 omhändertog UNICEF över 100 000 ensamkommande barn och förenade fyrtio procent av barnen till sina familjer.¹⁸ UNICEF utgår från barnkonventionen och mycket av arbetet som utförs av organisationen sker i förebyggande syfte och hantering av kritiska situationer gällande barn.

Problematiken om barn är barn och deras rättighet redogörs:

Varje barns rätt till skydd och vem som anses vara ett barn definieras i CRC, framtagen av FN och innehåller 54 artiklar och förlänger de mänskliga rättigheter. Konventionen reglerar barnets rättigheter och påkallar de skyldigheter som regeringarna måste genomföra och upprätthålla. Grundläggande principer som anges i CRC, är de fyra huvudkategorierna för barns rättigheter, överlevnads rättigheter, utvecklings rättigheter, skydds rättigheter och rätt till deltagande.¹⁹ De fyra huvudkategorierna framkommer i artikel 2, 3, 6 och 12:

¹² <https://www.nrc.se/nyheter/2018/antalet-barnsoldater-i-varlden-okar---nastan-halften-av-dem-ar-flickor/>

¹³ <https://www.so-rummet.se/content/om-utsatta-barn-och-barns-rattigheter>

¹⁴ <https://www.regeringen.se/contentassets/ff370c0f9d2e44d6a64c2c8390bfb2b2/fns-barnfond-unicef>

¹⁵ <https://unicef.se/fragor/hur-manga-lander-har-skrivit-under-barnkonventionen>

¹⁶ United Nations Conventions on the Rights of the Child (CRC) , 2016, <https://youtu.be/TFMqTDIYI2U> hämtad 08/19-19

¹⁷ <https://unicef.se/fakta/barn-i-krig>

¹⁸ <https://unicef.se/fakta/barn-i-krig>

¹⁹ <https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/>

”Artikel 2 Alla barn har samma rättigheter och lika värde. **Artikel 3** Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn. **Artikel 6** Alla barn har rätt till liv och utveckling. **Artikel 12** Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.”²⁰

FN:s kommitté för barnets rättigheter: Kommittén är sammansatt av 18 oberoende experter som övervakar genomförandet av barnkonventionen. Alla stater som skrivit under CRC ska var femte år rapportera gällande hur de upprätthållit villkoren. Rapporterings Cykeln ger experter och civilsamhällets organisationer en möjlighet att presentera rapporter som belyser särskilda områden som är kritiska eller misslyckade i syfte att säkerställa barns rättigheter och säkerhet.²¹

Undersökning – problematiken med att barn inte definieras som barn:

Exempel på konventionens påverkan för att öka barnens skydd och rättigheter. Innan förhandlingarna med Malawi definierades ett barn endast under 16 år, FN:s kommitté ansåg det som utmanande och problematiskt eftersom det innebar bland annat att barn som begick brott mellan 16 och 18 år inte behandlas som barn, istället behandlades de som vuxna. Men förhandlingarna handlar inte endast om unga kriminella, det handlade även om situationer gällande barn som blev utsatta för brott, barnsoldater barnprostitution, barnpornografi och det påverkar även hur resurser ska fördelas i syfte att främja barnen och med flera anledningar. Det var även gällande samtycke, vilket var kritiskt för konversationen gällande barngiftermål, sexuella övergrepp och så vidare men barnäktenskap var uppenbarligen en av de mest kritiska frågorna.

Why The Definition of a Child Matters

- The definition of the age of a child affects:
 - How children are treated if they commit a crime (e.g. children above 16 years are treated like adults)
 - How children are treated as victims of a crime (e.g. children in child pornography are treated like adults)
 - Age of consent and definitions of child sexual abuse
 - Age of marriage and definition of child marriage

HX

22

Artikel 41 i barnkonventionen: Det en stat har en inhemsk lagstiftning eller är bunden av ett annat instrument på regional eller internationell nivå som ger en mer gynnsam miljö än konventionen om Barnets rättigheter välkomnas.²³

Redogörelse och lösning – Barn är barn:

Enligt barnkonventionen gäller barnens rättigheter barn under 18 år, sålänge inte majoriteten erhålls tidigare, en är tydlig indikation på att konventionen är en produkt av förhandlingar. Det fanns länder som hade majoritet vid 21, några vid 19 men finns även länder som definierar barn under 15 år. Majoriteten av staterna har en myndighetsålder på 18 år och syfte med formuleringen i konventionen är att få med minoriteten av stater som tillhandahåller en definition där ett barn definieras under 18. Men FN kommittén och UNICEF har fast ståndpunkt och anser att en person under 18 år definieras som barn.

²⁰ <https://unicef.se/barnkonventionen>

²¹ <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/CRCIndex.aspx>

²² <https://harvardx.harvard.edu/search/site/childrens%20right?&solrsort=%20>

²³ <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>

Röda Korset – Röda halvmånen – Internationella kommittén för Röda korset (ICRC):

Röda Korset är en icke-statlig organisation (NGO) som arbetar över hela världen och kan bidra med humanitärt stöd där ingen annan kan, exempelvis under väpnade konflikter, fängelser och det ökar möjligheten för organisationen att hjälpa barn som tappat bort sina föräldrar. Det möjliggörs eftersom Röda Korset bygger på sju grundprinciper: humanitet, opartiskhet, neutralitet, självständighet, frivillighet, enhet och universalitet.²⁴ Röda korset delar ut mat och rent vatten till barn i flykt, organisationen bygger upp sjukhus som förstörts i katastrofer.²⁵ Organisationen har även som uppgift att agera genom diplomatiska lösningar utifrån de brott Röda korset vittnar och rapportera till relevanta organisationer och myndigheter.²⁶ Genèvekonventionerna, 1949 framtoogs efter beslutad från Röda korset, konventionen är en del av den humanitära rätten som reglerar krigets regler och i konventionen är Röda korset definierat som en neutral part och har rätten att besöka krigsfångar.²⁷ Röda korset är en neutral och opartisk organisation som även samarbetar med andra humanitära rörelser, exempelvis samarbetade UNICEF och Röda Korset med att vaccinera barn i Europa mot tuberkulos.²⁸ Röda korset främjar barnkonventionen, exempelvis hjälper barn som blivit offer för krig, bland annat att besöka barn som blivit frihetsberövade och rehabilitera barnsoldater²⁹

NGO:s samarbetar med stater och FN:

Exempelvis situationen gällande Malawi: Kort efter dialogen med Malawi förändrades landets konstitutionella bestämmelse, februari 2017 kunde de slutföra ändringen av bestämmelsen utifrån CRC, att ett barn är en person under 18 år, vilket kan ses som en vinst och ett skydd för barnen i landet. Kortfattat vad som hänt: NGO:s från det civila samhället väckte talan mot Malawis regering. Malawis regering skickade sin advokat till den afrikanska expertkommittén för barnets rättigheter och välfärd, oktober 2016. En vänskaplig lösning nåddes mellan de klagande civilsamhällets organisationer och Malawis regering. Förhandlingen som inträffade januari 2017 förstärkte denna problematik och påskyndade processen för ändring av bestämmelsen i Malawis konstitution så att åldern för barn är under 18 år.³⁰

Slutsats

14 miljoner minderåriga flickor blir bortgifta årligen, trots att FN består av 193 medlemsländer som driver projekt inom utveckling-, utbildningsprojekt, nödhjälp och fredsbevarande styrkor, de har dessutom inrättat 7 konventioner som främjar mänskliga rättigheter, inklusive barnkonventionen. FN har givit UNICEF ansvaret att upprätthålla barnkonventionen, den är ratificerad av 196 stater och därmed bär varje land ett juridiskt ansvar att skydda barnen men verkligheten är att det är över 28 miljoner barn på flykt. Det blir svårt att inte bli skeptisk till organisationernas utförda arbete under katastroferna med tanke på deras storlek och kapacitet borde organisationerna kunna göra mer. Men det är viktigt att ha i åtanke att FN är endast funnits i 74 år och UNICEF 72 år och i ett samhälle styrt av byråkrati och girighet och trots de utmaningarna. Det är imponerande att de under 72 år har fått 196 länder att ratificera barnkonventionen och samtidigt lyckats förhandla med beväpnade grupper så att de befriat barnsoldater. Ett annat hinder är tiden, det handlar om att vara tålmodig i syftet att främja de mänskliga rättigheterna och jag hoppas att lagstiftning, byråkrati och politiken inte

²⁴ <https://www.rodakorset.se/om-oss/grundprinciper/>

²⁵ <https://www.rodakorset.se/vad-vi-gor/folkfatt-och-skydd/krig-och-konflikt/>

²⁶ <https://www.rodakorset.fi/om-roda-korset/humanitar-ratt/mitt-i-konflikten>

²⁷ <https://www.rodakorset.fi/om-roda-korset/humanitar-ratt/krigets-lagar/genevekonventionerna>

²⁸ <https://unicef.se/vad-vi-gor/unicefs-historia>

²⁹ <https://www.rodakorset.fi/node/18636/barn-och-krig>

³⁰ <https://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=21133&LangID=E>

absorberar organisationernas tid så att organisationerna istället kan fokusera på kärnan, att rädda barnen och att oskyldiga inte hamnar i utsatta situationer. FN och UNICEF har startat en fantastisk möjlighet där 196 länder har enats och förvandlats globalt samarbete i syfte att främja mänskliga rättigheter.

Källkritik

Jag anser att UNICEF bör anses som en trovärdig och lämplig källa eftersom det är ett oberoende FN organ vars primära uppdrag är att främja barnens rättighet samt att organisationen är etablerad i över 196 länder. UNICEF samarbetar med myndigheter, oppositionsgrupper och är religiöst neutrala grupper. Utöver det redovisar organisationen sin budget i öppet och följer upp med rapporter för verksamheter. På de flesta hemsidor jag läst något som varit relevant i frågan om barns rättigheter har källhänvisat eller refererat till UNICEF, vilket också kan vara negativt eftersom "monopol" inte endast kommer med fördelar men organisationen är långt ifrån ensamma i att hjälpa barn, det finns många organisationer som arbetar för att hjälpa utsatta barn. HarvardX är bekräftat av Harvard som är världens bäst rankade universitet som bland annat har utbildat presidenter, världens rikaste män, entreprenörer och prestation listan är lång och därmed anser jag källan som pålitlig.

Barnombudsmannen är en svensk statlig myndighet vars syfte är att företräda barnets rättigheter utifrån barnkonventionen, myndigheterna har även som uppgift att granska andra myndigheter för att se till att konventionen upprätthålls och därmed anser jag källan som pålitlig. So-rummet är en digital lärresurs och informerar i ämnen som historia, religion, geografi och samhällskunskap vilket jag anser är relevant information i uppgiften. Eftersom det är Sveriges största länsbibliotek anser jag källan vara trovärdig. Jag anser att NRC.se och Rödakorset är pålitliga eftersom de är godkända av svensk insamlingskontroll med ett så kallat 90-konto, ideell organisation som arbetar med bland annat flyktinghjälp. Sveriges myndigheter utgörs av regeringen som arbetar med bland annat lagstiftning och politik och därför anser jag deras hemsidan är trovärdig. Jag vet om att detta är bestämmelser utifrån västvärldens perspektiv och därmed genomsyrad av den kulturen som präglar väst men det verkar som att de länder från andra kulturer accepterar FN:s mål.

Ordlista:³¹

"ratificerad – bekräfta, skriva under (om internationella fördrag)

Kommitté – arbetsgrupp, nämnd, utskott (grupp av personer som är tillsatta för att utreda en fråga eller behandla en typ av ärenden)

Opposition – motstånd, motståndare (inom ett parti och dylikt)

Rehabiliterar – träna upp, återanpassa till ett normalt liv (med medicinska och sociala metoder)

Konvention – överenskommelse (mellan stater)

rekrytering – värva, anställa

fenomenet – märklig företeelse

normer – social regel, oskriven lag, något att rätta sig efter

socioekonomisk – utbildningsnivå, inkomst och yrkes grad hos personer i ett land

Humanitära – människovänlig, medmänsklig: humanitär hjälp (avser ofta hjälp med livs- och läkemedel)"

Källor

³¹ <https://www.synonymer.se/>

HarvardX, <https://harvardx.harvard.edu/search/site/childrens%20right?&solrsort=%20> Hämtat (08/10-19)

Unief.se <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten> Hämtat (08/10-19)

Ohchr.org

<https://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=21133&LangID=E>

Barnombudsmannen.se

<https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/> Hämtat (08/10-19)

Nrc.se

<https://www.nrc.se/nyheter/2018/antalet-barnsoldater-i-varlden-okar---nastan-halften-av-em-ar-flickor/> Hämtat (08/10-19)

So-rummet.se <https://www.so-rummet.se/fakta-artiklar/forenta-nationerna-fn>

Regeringen.se

<https://www.regeringen.se/contentassets/ff370c0f9d2e44d6a64c2c8390bfb2b2/fns-barnfond-unicef>

Hämtat (09/10-19)

Rödakorset <https://www.rodakorset.fi/om-roda-korset/humanitar-ratt/mitt-i-konflikten> Hämtat 09/19-19

United Nations Conventions on the Rights of the Child (CRC) , 2016, <https://youtu.be/TFMqTDIYI2U> hämtad Hämtat (08/18-19)